

MEGOSZ eredmények az elmúlt évben

A magánerdő-tulajdonosok, erdőgazdálkodók rendkívül fgyelemreméltó eredményeket tudnak felmutatni a rendszerváltás óta eltelt időszakban. Szövetségünk negyed százados fennállása alatt sikerült megalapozni a magánerdő-gazdálkodás elfogadtatását, ami lehetőséget teremtett a magánerdő-gazdálkodás megjelentetésére az erdővel foglalkozó jogszabályokban, meghatározva a gazdálkodás lehetőségét, kereteinek szabályozását.

Szövetségünk fő feladatának tekintette, hogy a magánerdő számára fejlődést biztosító jogszabályok, és forrásokat biztosító pályázati lehetőségek jelenjenek meg. Ehhez az alapot, a hatékony érdekképviselet elismertségét, a kétfő nagy létszámú tagság biztosította.

Munkánk egyik legfontosabb eredménye, hogy az erdőtörvényben megjelent a magánerdő-gazdálkodás elismerése, és a végrehajtási rendeletek is egyre pontosabban követik a magánerdő igényeit. Az így megfogalmazott jogokhoz, feladatokhoz lehet forrásokat rendelni.

A 2019-es év egyik nagy eredménye a Vidékfejlesztési Program erdészeti forrásainak megőrzése volt. 2018. év végén még „szükséges átcsoportosításoktól” igyekeztük megmenteni az erdészeti forrásokat. *Zambó Péter* személyében erdész szakember került az államtitkárság élére, majd *Szentpéteri Sándor* vezetésével új szervezeti formában, mint helyettes államtitkárság kapott képviselet az erdőgazdálkodás. Ezzel megfelelő szinten ismertté váltak az erdőgazdálkodás problémái, és a vidékfejlesztés egyik alapvető ágazatának tekintették az erdőt, és ezen belül a magánerdő-gazdálkodást.

Ennek eredményeként a MEGOSZ tárgyalási kezdeményezései sikerrel jártak, és VP maradványösszegei megnyíltak, újra pályázhatóvá váltak. A kéréseknek megfelelően jelentős egységáremelés következett, és az erdőtelepítés a klímamegőrzés meghatározó elemeként kiemelt szerepet kapott, bekerült a kormányzati kiemelt célok közé és pályázható 2021 végéig.

A többi maradványösszeggel rendelkező jogcím is újra pályázati lehetőséget kapott, ezzel újra beadhatóvá vált a bekövetkezett erdőkárok helyreállítása, az erdő-környezetvédelem, és új szabályozást kapott örökérvényű program is.

A magánerdő-területek közel felén megbízási szerződések szerint gazdálkodnak, aminek kivezetését az Erdőtörvény előírja. Tárgyalásaink eredményeként a kivezetés határideje 2021. december 31-re módosult. A választható szerződési módokat, feltételeket a módosított és kiegészített földforgalmi törvény tartalmazza.

A módosítás pontos szövege a „2020. évi XL. törvény: A termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészletek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról” szövegében olvasható (125. számú Magyar Közlöny 3003. oldaltól). Ugyanebben a közlönyben jelent meg a „244/2020. (V. 28.) Korm. rendelet: Az erdészeti szakszemélyzet és az erdészeti szakirányító vállalatok

tevékenységének és nyilvántartásának, valamint az erdészeti szakszemélyzet továbbképzésének szabályairól.”

Március 31-én jelent meg a 77/2020. (III. 31.) Kormányrendelet, ami az örökérvényű-gazdálkodást szabályozza. Ezt követően a Magyar Közlöny 2020. évi 68. számában megjelent a végrehajtási rendelet „Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet módosításáról szóló 13/2020. (IV. 8.) AM rendeletben”. Mindkettő hatálybalépése 2020. május 1.

Az elmúlt év második felében elindult a 2020-tól 2027-ig tartó Unió pénzügyi ciklus tervezése, ahol a Környezetvédelmi Alap Programot és a Vidékfejlesztési Programot összehangoltan egyben kell megtervezni.

A MEGOSZ minden fórumon kérte, hogy a valószínűleg 20–22% körülre várható csökkenés ellenére az erdészeti források közel a korábbi ciklus nagyságrendjében maradjanak meg.

Indoklasként a magánerdő teljesítményével lehetett érvelni, hogy a létrejött erdőterületek több mint 95%-a a magánerdő-gazdálkodók munkájának eredménye és hozzájárulnak a klíma megőrzéséhez, új munkahelyek teremtéséhez és mindenki számára szolgáltatják az erdő által nyújtott kedvező hatásokat.

Ugyancsak kértük, hogy az erdő mindenki által élvezhető szolgáltatásait ismerjék el, mert a magánerdő-tulajdonos nem kerülhet hátrányba a többi állampolgárral szemben, mert saját költségén, hosszú távon erdőt kezel és tart fenn.

A Vidékfejlesztési Programmal szemben megfogalmazott MEGOSZ-igények

- A VP egyik legfontosabb feladata a meglévő erdők megőrzésének és gazdasági potenciáljának segítése.
- Erdősítés mezőgazdasági művelésben álló területen jön létre, a támogatást nem az erdőgazdálkodási ágazat használja fel. Alapvetően mezőgazdálkodási alternatív támogatás, amit a mezőgazdasági (többszörösen nagyobb) támogatási forrásból kell finanszírozni.
- Az erdősítés végrehajtását, a szakfeladatokat erdész szakemberek végezzék.
- Erdővé nyilvántartás (adattár, földhivatali nyilvántartás) a telepítés műszaki befejezésével következzen be.
- A kialakítandó jogcím rendeleteket, a pályázati rendszert, az elbírálást, az ellenőrzést, a pályázati adminisztrációt lényegesen egyszerűsíteni kell.
- A kifizetéseket fel kell gyorsítani, ahol lehetséges, bevezetni az előfinanszírozást, illetve az előlegfizetés lehetőségét.
- Az erdészeti jogcímeknek a meglévő erdőket kell szolgáltatni.

A MEGOSZ tárgyalásokat kezdeményezett a piac leállása miatt, valamint az egészségügyi veszélyhelyzet következményeként kialakult, az erdőgazdálkodókat negatívan érintő helyzet megoldására.

Javasoltuk, hogy a tűzifa végfogyasztói felhasználás áfa-tartalma csökkenjen 0%-ra, és az EKÁER kockázatos termékei közül a tűzifát vezessék ki, mert EKÁER-szám igénylése

a faanyag kockázatos termék besorolása miatt szükséges, amit a tűzifa esetében a 0 százalékos áfakulcs megoldhat.

A magánerdő-gazdálkodók a nemzetgazdaság leginkább tőkehiányos ágazata, és emiatt már kismértékű bevételek-maradás is visszafordíthatatlan károkat tud okozni. Segítség nélkül a gazdálkodók nem tudnak eleget tenni a vállalt kötelezettségeiknek. Leállhat az erdőtelepítési program, az erdőkezelés elmarad, a dolgozók kifizetésére nem lesz forrás, emiatt a magánerdő-gazdálkodás leállhat.

A koronavírus hatásai miatt több tárgyalást kezdeményeztünk és az alábbi indoklással kértük a szaktárca segítségét.

Az erdészeti ágazat szereplői már a koronavírus megjelenése előtti hónapokban kritikus – sok esetben csőd közeli – állapotba kerültek. Ennek oka az európai és főként a hazai fapiac összeomlása, a lengyel, cseh, szlovák, német stb. erdőkárokból kikerülő, faanyagdömping rázúdulása a fapiacra, a gyenge tél miatti tűzifakereslet elmaradása és az iparifa iránti kereslet drámai visszaesése volt.

Ezt a helyzetet tetézték be a koronavírus-járvány következményei. Az értékesítések gyakorlatilag megszűntek, a piac nem vesz fel faanyagot, a gyárak leálltak, így az erdőgazdálkodó vállalkozások bevétel nélkül maradtak.

A súlyos likviditási problémákat tetézik az eladatlan készletek finanszírozási terhei is. A szakképzett munkaerőt meg kellene tartani, munkabért kellene fizetni a dolgozóknak, de bevételek híján nincs miből.

A magánerdő-gazdálkodók a nemzetgazdaság leginkább tőkehiányos ágazata, és emiatt már kismértékű bevételek-maradás is visszafordíthatatlan károkat tud okozni. Szükséges a kialakult helyzet felmérése és az adminisztratív és a pénzügyi segítségnyújtás gyors kidolgozása. A pályázók bevételei csökkennek, vagy időszakosan teljesen megszűnnek, ezért a pályázatok megtorpanása várható.

Az alábbi csoportosítás szerint kértük a gyors intézkedéseket:

Általános pályázatkezelés

- A beadott kifizetési kérelmek ötven százalékos mértékű előleg kifizetésének azonnali – az ellenőrzési mechanizmus beindítása nélküli – megkezdése, későbbiekben az ellenőrzések a megszokott módon elvégezhetőek, és az előlegben túli összegek lehetőség szerint adnak a szabályozásra.

- A támogatási határozatok kiadásának felgyorsítása, illetve azonnali kiadása, és az elvégzett munka értékének kifizetése.
- Létszámtartási feltételek módosítása.
- Munkaerőhiány miatti időeltolódás lekötetése, határidők módosítása.
- Kártalanítás lehetőségének bevezetése, a felhasználás elmaradásából (ültetéshez kiemelt csemete) és emiatti megsemmisítésből származó károk felmérése és térítése.

Az elvégzett beruházások védelme

- Korábbi nyertes pályázatok segítése, feltételeinek módosítása, mert az árbevétel csökkenése miatt a vállalt feltételek nem teljesíthetőek. A vállalkozás fizetőkép-telensége a pályázat eredménytelenségét vonja maga után.
- A hitelfelvétellel megvalósított pályázatok esetében szükséges a kamat és a tőkefizetési moratórium bevezetése, átütemezés, létszámtartási és bővítési feltételek módosítása.

Hazai fafelhasználás állami beavatkozással történő bővítése

- A szociális tűzifa program volumenének jelentős bővítése, és gyors meghirdetése a felhalmozódott készletek felhasználására.
- A faanyag (mint megújuló energiaforrás) energetikai felhasználásának ösztönzése, támogatása, erre irányuló beruházások sokkal intenzívebb támogatása, egyszerű pályázati lehetőségek megteremtése, az erdei biomassa (megújuló energiaforrás) tüzelőanyag-felhasználás ártámogatása.

Kéréseink közül már több is megvalósult, és folyamatos tárgyalásokkal igyekszünk minél nagyobb elismertséget, forrást biztosítani a magánerdő-gazdálkodás számára.

Az ismertetett eredményeket, és az előttünk álló feladatokat csak a tagságunk támogatásával tudjuk megvalósítani. Sajnos tagságunk létszáma életkorából fakadóan csökken, ezért kérünk minden erdőtulajdonost, hogy tagnak jelentkezve, tagságával támogassa a magánerdők ügyét.

Mocz András elnök,
Duska József ügyvezető elnök
MEGOSZ

A Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ) társas erdészeti termelő egységek, társaságok, társulatok, valamint az egyéni erdőtulajdonosok és erdőgazdálkodók országos érdekképviseleti szerve, az 1994-ben alapított Társas Erdőgazdálkodók Országos Szövetségének jogutódja. A szövetség célja: tagjainak gazdasági és szakmai érdekképviselete, érdekegyeztető feladatainak ellátása.

